

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITE YA 12

LOETSE 2020

**SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA 3
TATAISO YA HO TSHWAYA**

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1****1.1 Mohlang oo ka hlapanya hore nke ke ka dumela ho boela ke hlekefetswa.**

Mohlalobuwa a ka qoqa ka tlhekefetso a ileng a feta ho yona.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa ka moo a ileng a hlekefetswa ka teng le ka moo a ithutileng ho itshireletsa ka mora tlhekefetso eo ya pele.

[50]**1.2 Ba rate le ha ba o hloile.**

Mohlalobuwa a ka qoqa ka lehloyo la metswalle kapa mang feela ya amanang le yena.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa ka moo lehloyo le sulafalletsang motho bophelo ka teng. A bontshe molemo wa ho tshwarela ba o entseng ha mpe.

[50]**1.3 Selema sa 2020 se bonahala se fupere diphephetso.**

Mohlalobuwa o kgetha lehlakore la hae, mme a le tshehetse ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka tiisa ka mehlala e bontshang kapa e bontshitseng hore selema sa 2020 se fupere diphephetso.
- Mohlahlobuwa e mong a ka hanana le sena mme yena a bone selema sena e le sa katleho feela.

[50]**1.4 Ke ile ka lemoha hore mantswe a hae a a nkaha.**

Mohlalobuwa a ka qoqa ka motho eo a neng a bua le yena kapa a mo mametse.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa ka mantswe a bohlokwa a neng a buuwa ke motho eo a neng a mo mametse, a bontshe hore na ke hobaneng a lemohile hore mantswe ao a ile a mo aha.

[50]

1.5 Ho kgalema ka thata ha se ho shapa/ho otlala, kgalemo le lerato di tsamaya mmoho.

Mohlahlobuwa o hlalisa mahlakore a mabedi a taba, mme o a tshehetsa ka dintlha tse lekalekanang.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa o lokela ho tshehetsa ntlhakemo ya hae ka hore motho o a kgalemelwa ho bontshwa lerato ho yena. Ka lehlakoreng le leng e hlohlletsa lehloyo le tshotlo ho ya ka tsela eo ho kgalengwang ka yona.

[50]

1.6 Setshwantsho sa 1.6.1, 1.6.2 le 1.6.3

Mohlahlobuwa o boha setshwantsho, mme a iqapele sehlooho a itshetlehile ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang ke setshwantsho seo a se kgethileng.

Dikahare:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo a o fumaneng ka setshwantsho.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQQO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 50]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO (Tshekatsheko ya sehlooho) thophiso ya mehopollo le dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetsa le maemo MATSHWAO A 30	Boemo bo hodimo 28–30 - Nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang - Mehopollo e bontsha boqhetseke, e phephetsa monahano mme ke e sutsitseng; - e hlophisitswe hantle ka tsela e ikgethang/babatsehang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 - Nehelano e ralehileng hantle haholo; - Mehopollo e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa mme e na le bopaki ba mehopollo e sutsitseng; - e hlophisitswe hantle haholo ka tsela e ikgethang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 - Nehelano ke e kgotsofatsang ditlhokeho - Mehopollo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang - e hlophisitswe ka tsela e utlwisisehang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 - Nehelano e momahane mona le mane - Mehopollo ke e seng ya boiqapelo mme e sa hlakang - Ho na le bopaki bo seng bokae ba thophiso le momahano ya mosebetsi	4–6 - Nehelano e tswile lekoteng ho hang - Mehopollo ke e sa tsepamang e dubakaneng - Ha e utlwahale mme dintlha di a phetakakwa - Ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo
	Boemo bo tlase 25–27 - Nehelano e tswileng matsoho le ha e haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang - Mehopollo ke e sutsitseng mme e bontsha boqhetseke; - e hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	19–21 - Nehelano e radilweng hantle - Mehopollo ke e loketseng mme e thahasellisang - e hlophisitswe hantle ka tsela e ikgethang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	13–15 - Nehelano e a kgotsofatsa le ha e sa hlaka mona le mane - Mehopollo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng; - ho na le thophiso le momahano e itseng ho kenyeditswe le selelekela, mmele le qetelo.	7–8 - Nehelano boholo e tswile lekoteng - Mehopollo ha e a momahana ka tshwanelo mme e a lahlehisa - Nehelano ha e na bopaki ba thophiso le momahano	0–3 - Boitoko ha bo yo ba ho arabela sehlooho - Mehopollo e tswile lekoteng ka ho phetahala, ha e a nepahala - nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, tlotlontswa ke tse lokelang sepheo/ tshusumetso le maemo, kgetho ya mantswa, tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A 15	Boemo bo hodimo 14–15 - Sehalo, rejisetara, setaele le, tlotlontswa di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsotshang - o sebedisitse sehalo se matla mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang	11–12 - Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshebediso ya puo e matla mme ho sebedisitse sehalo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto - o radilwe hantle ka tshwanelo	8–9 - Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo - puo ya bonono ke e loketseng mme e sebedisitse ka tshwanelo - O radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 - Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - puo e sebedisitse feela ka tsela ya motheo; - sehalo mmoho le moelelo o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang; - ho sebedisitse tlotlontswa ya motheo feela	0–3 - Puo e sebedisitse ha se e utlwisisehang; - sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo; - tshebediso ya tlotlontswa e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
	Boemo bo tlase 13 - Tshebediso ya puo ke e nepahetseng mme e susumetsang sehalo sa tema - e batla e hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto - e radilwe ka bokgoni bo tsotshang	10 - Tshebediso ya puo ke e sefutho mme e loketseng maemo - sehalo ke se matla mme se loketseng - ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto - e radilwe hantle	7 - Tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang le ha ho na le ho sa tsamaellane mona le mane - kakaretso sehalo ke se loketseng le ha puo ya bonono e le e haellang	4 - Puo ke ya motheo feela mme e sebedisitse ka tsela e haellang - dipolelo le diratswana di na le tshwanang e se nang motswako - tlotlontswa e haella haholo feela	
SEBOPEHO Makgetha a tema: Popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana le bolelele bo hlokehlang MARSHWAO A 5	5 - Kgodiso ya sehlooho ke e babatsehang - katoloso ya dintlha ke e ikgethang - dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 - Dintlha ke tse loketseng mme tse hodisang sehlooho - momahano e bopilweng ke e supang bokgoni - dipolelo le diratswana di loketse nehelano mme di papafapannngwa ka tshwanelo	3 - Dintlha tse loketseng di hodisa sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng - moqoqo o ntse o hlahisa moelelo	2 - Tse ding tsa dintlha ke tse utlwahalang - dipolelo le diratswana di na le diphoso - Moqoqo o a utlwisiseha le ha o le diphoso	0–1 - Dintlha tsa bohlokwa di a haella - dipolelo le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng - moqoqo ha o na moelelo o lebelletsweng
MATSHWAO	40–50	30–39	20–29	10–19	0–9

KAROLO YA A: MOQOQO**MATSHWAO A SEBEDISWANG HO BONTSHA DIPHOSO HA HO TSHWUWA MOQOQO****SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:****SEKALA SA HO TSHWAYA MOQOQO****MATSHWAO: [50]**

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo/dikgutsufatso
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	5	Seb =
Matshwao ohle	50	

Ditaelo ho motshwayi:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG feela karolong ya A.
- Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng ho tshwaya tema e nngwe le e nngwe.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tseno tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho ya ka kgato ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao a tshebediso ya puo ho fella kgatong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao a sebopeho ho fella kgatong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentswe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka hodima lentswe/polelo ka tshebediso ya matshwao a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arohana;
- -,+ bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- **Mn** bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
- **Mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- **Mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswe letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- **P** bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng/e sa amoheleng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe le/e siilweng pakeng tsa mantswe a mang;
- // bakeng sa ho qala seratswana se setjha/ho arola diratswana.

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO

POTSO YA 2

2.1 LENGOLO LA TLETLEBO

Sebopeliso

- Aterese ya mongodi wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa ke letsatsi, kgwedi le selemo, feela jwalo ka lengolo la setlwaedi.
- Aterese ya ya ngollwang (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi. Aterese ya moamohedi e etellwe pele ke maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo.
- Tlase aterese ho ngolwe tumedisano (Monghadi, Mofumahadi kapa Mofumahatsana).
- Tlase tumedisano ho ngolwa mola wa sehlooho - o totobatsang sepheo sa lengolo leo.
- Ka mora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopeliso ya ditaba.
- Ho feta mona seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang ka yona. Ho siuwe mola dipakeng tsa diratswana.
- Qetelo le yona e be ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le; Ka botshepehi, ka boikokobetso, jj.
- Ya ngolang lengolo o lokela ho ngola lebitso la hae ka botlalo ka mora qetelo, ebe o a saena ka mora lebitso ka botlalo.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka hlahisa sepheo sa lengolo leo ho lona a tletlebang ka borokgo bo weleng ka nako ya dipula tsa lehlabula.

2.2 PUO

Sebopeliso

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlae, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi.
- Dintlha di hlophiswe ka boqhetseke hore puo e phalle.
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa.
- Puo e be le phallo: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo e monate.
- Dintlha e be tse kgolwehang.

[25]

2.3 ATIKELE E YANG KORANTENG

Sebopelo

- Atikele e ba le sehlooho se matla se bileng se hohelang mahlo;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngoletsweng ho sona di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwanyane;
- Le ha mohlalobuwa a sa ngola atikele ka tsela ya dikholomo a se fuwe kotlo;
- Ditaba di hlahiswe ka tsela ya phiramiti.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka hlalosa sepheo sa ho bula sebaka sena le hore se fumaneha kae.

[25]

2.4 TEKOLOKAKARETSO

Sebopelo

Dihloohwana tse ka sebediswang ha ho ngolwa tekolokakaretso e ka ba tse latelang:

- Lebitso la tshwantshiso
- Mongodi
- Motsamaisi
- Mohale/bahale ba tshwantshiso
- Dintlhakgolo tsa tshwantshiso
- Dikgaello
- Dintlafatso

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ngole tekolokakaretso ka tshwantshiso, mme a hlahise maikutlo a hae ha a phethela.

[25]

2.5 PUISANO

Sebopelo

Puisano ke tema e ngolwang ho hlahisa puisano e teng pakeng tsa batho ba babedi.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka sepheo sa puisano, e leng ho kgothatsa motswalle wa hae ya robehileng hore a be le tshepo ya hore o ntse a tla tseba ho tsamaya hape.

[25]

2.6 OBITJHUARI/TSA BOPHELO BA MOFU

Ena ke tokomane eo ho yona ho ngolwang ditaba tse amanang le mofu.

Matshwao a ikgethang a sebopeho sa tema ena:

- Mofu ke mang, wa ha mang;
- Tlhaho ya hae: Sebaka moo a hlahetseng teng, letsatsi la tswalo le selemo;
- Tsa kgolo ya mofu; dithuto, mosebetsi, lenyalo, jj;
- Tsa lefu la hae: letsatsi le mokgwa oo a hloka hetseng ka wona;
- Maballo: bao a ba siyang;
- Dithoko kapa theneketso ya seboko sa hae.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B (25 x 2): 50
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA : 100

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
<p>DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO</p> <p>Tshekatsheko ya sehlooho le mehopollo Tlhophisano ya mehopollo Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba, le maemo</p> <p>MATSHWAO A 15</p>	<p>13–15</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nehelano e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang - Mehopollo e matla e butswitseng - Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong - Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng - Dintlha tsohle di tshhetsa sehlooho mme di hlalositse ka botebo - Sebopeliso ke se nepahetseng 	<p>10–12</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong - Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse ka botebo, mme dintlha di tshhetsa sehlooho - Sebopeliso ke se loketseng se nang le diposho tse mmalwa 	<p>7–9</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng - Mehopollo le dikahare di na le momahano e amoheleng - Ke dintlha tse itseng feela tse tshhetsang sehlooho - Ka kakaretso sebopeliso ke se loketseng empa se nang le diposho tse itseng 	<p>4–6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema - Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong empa e a kgera - Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng - Sehlooho se tshhetswa ke dintlha tse itseng feela - Sebopeliso se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo 	<p>0–3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo - Mehopollo le dikahare ha di na momahano - Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhetsang sehlooho - Ha ho na boitekoko bo entsweng ho sebedisa sebopeliso se nepahetseng
<p>PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO</p> <p>Sehalo, rejisetara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo.</p> <p>Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshbediso ya puo, kgetho ya mantsewe, matshwao a ho bala le mopeleto</p> <p>MATSHWAO A 10</p>	<p>9–10</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sehalo, rejistarara, setaele, le tlotlontswe di loketse ka ho fetisisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Tshbediso ya puo e nepahetseng e bile e bopehile hantle - Nehelano ha e na diposho 	<p>7–8</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sehalo, rejistarara setaele, le tlotlontswe di loketse ka ho fetisisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Ka kakaretso tshbediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle - Tshbediso ya tlotlontswe e ntle haholo - Nehelano boholo ha e na diposho 	<p>5–6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sehalo, rejistarara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Nehelano e na le diposho tse itseng tsa tshbediso ya puo - Tshbediso ya tlotlontswe ke e lekaneng - Diposho ha se tse nyotobetsang moelelo 	<p>3–4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sehalo, rejistarara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle - Tshbediso ya puo e fosahetseng e bile e tletse diposho tse ngata - Tshbediso e seng kae ya tlotlontswe - Moelelo o nyotobetse 	<p>0–2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sehalo, rejistarara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Nehelano e tletse diposho e dubakane - Tlotlontswe ha e dumellane le maemo - Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO	20–25	15–19	10–14	5–9	0–4

**KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE
 SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:
 SEKALA SA HO TSHWAYA DITEMA TSA KGOKAHANO
 MATSHWAO: [25]**

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopeho Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	15	DMS =
	10	PST =
Matshwao ohle	25	

Ditaelo ho motshwayi:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka dihlooho tse PEDI karolong ena.
- Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng ho tshwaya tema e nngwe le e nngwe.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho ya ka kgato ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao a tshebediso ya puo ho fella kgatong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao a sebopeho ho fella kgatong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentswe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka thoko ka tshebediso ya matshwao a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
- -,+ bakeng sa ho kopanya mantswa a arotsweng empa a ngolwa a kopane;
- Mn bakeng sa mongolo (Orthography) o fosahetseng;
- Mp bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- Mt bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswa letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- P bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng / e sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe le / e siilweng pakeng tsa mantswa a mang.
- // bakeng sa ho qala seratswana se setjha.

Difuperweng tsa pampiri ena di se sebediswe ntle ho tumello